

AHMED AL KAMEL HERCEG LEGENDÁJA VAGY A SZERELEM ZARÁNDOKA.

Irving Washington után.

Hol volt, hol nem volt, — volt egyszer egy mór király Granadában, akinek egyetlen fia volt, kit Ahmednek hívtak, de az udvari emberek azt a nevet adták neki, hogy *al Kamel*, vagyis a tökéletes, kiváló képességei miatt, amelyek már gyerekkorában megnyilvánultak. A csillagjósok is minden jót jövendöltek neki, hogy dicső herceg lesz és szerencsés uralkodó. Csak egy felhő látszott sorsának egén, de az is rózsaszínű volt. Azt jósolták, hogy szerelmes természetű lesz és e miatt nagy veszedelembbe kerül. Ha azonban sikerül őt megőrizni huszéves koráig a szerelem kísértésétől, ezeket a veszedelmeket is elkerüli és élete zavartalan boldogságban fog eltelni.

A király bölcsen elhatározta, hogy retjések el a herceget a világtól oda, ahol soha nem lát női arcot és nem is hall a szerelemtől. Ezért az Alhambra feletti hegyen szép palotát építtetett, melyet ma Generalife-nek neveznek. A palota kertjét magas kőfalakkal vétele körül. A fiatal herceg nevelését Ibn Bonabbenre bízta, aki a legokosabb és legszárazabb arab tudósok egyike volt. Azelőtt hieroglifákat, piramisokat, sirokat tanulmányozott és az egyiptomi mumiákban több bájt talált, mint a legigézőbb női szépségben. A bölcsnek mindenre meg kellett a herceget tanítania, de távol kellett tartani még a szerelem gondolatától is.

— Ha szárnyaid alatt a herceg a tiltott ismeretek birtokába jut, fejeddel fizetsz — mondta a király.

— Legyen felséged olyan nyugodt, mint amennyire nem féltém én a fejemet — felelt a bölcs Bonabben.

A tudós keze alatt növekedett a herceg. Néma rabszolgák voltak szolgálatában, akik mit sem tudtak a szerelemtől. De ha tudtak volna is, — akkor sem szólhattak volna. Bonabben feltárta a herceg előtt az egyiptomiak tudományát és művészetét, de a herceg ebben csekély előmenetelt tanúsított és az is kiderült, hogy nincs nagy hajlama a bölcsészetre. Elnyomta az ásítást és megadással figyelt Bonabben hosszú, tudományos fejtegetéseire, amelyekből igen különféle ismereteket szerzett. Eközben elérte húszadik évét. Hercegi bölcsessége csodával volt határos — de még semmit sem tudott a szerelemtől.

Ebben az időben változás állott be a herceg viselkedésében. Elhanyagolta tanulmányait, inkább sétált a kert árnyas utain és gondolkodva ült a források mellett. Sokat zenélt, mert erre is megtanították és költeményeket olvasgatott. Bonabben megijedt, mikor ezeket a változásokat észrevette és algebrai feladatokkal igyekezett a herceg ábrándos hangulatát elűzni. De a herceg kifakadt:

— Irtózoim az algebrától, valami olyant szeretnék hallani, ami inkább a szívhez szól.

A bölcs Bonabben megrendülve csóválta a fejét. Hiszen ez a bölcsészet csödjét jelenti! A herceg felfedezte, hogy szíve van. Féltő

aggodalommal figyelte tanítványát és rájött, hogy egyéniségében az elnyomott ösztön felülkerekedik és csak arra van szüksége, hogy valakire rátaláljon. A herceg a kert árnyas utain bolyongott a benne zsongó érzelmektől áthatottan, nem sejtve ennek okát. Néha ábrándozásba merülve üldögélt, máskor lantjából megható hangokat csalt ki, hogy aztán hangszerét elhajítva zokogni kezdjen. Kedveskedéseit eleinte élettelen tárgyakra pazarolta. Kedvenc virágai voltak, melyeket szorgalmasan gondozott, kiválasztott fái és különösen egy dús lombosfat, melyet gyengédséggel halmozott el és kérgébe véste nevét. Virágfüzérékkel ékesítette ágait és lantjának pengetése mellett dalban dicsőítette.

Ibn Bonabben megrökönyödött tanítványának állapota miatt, látva hogy közeledik a tiltott ismeretek felé és hogy csak egy hajszál választja el a végzetes titoktól. Reszketett a heroegért és a saját feje biztonságaért. A herceget, hogy a kert csábjaitól megóvjá, a Generalife legmagasabb tornyába zárta. Onnan végtelen kilátás nyílt, de messze felette volt az elbűvölő lugasok légkörének, mely Ahmed fogékony lelkére oly veszedelmes hatást tett. Mivel vigasztalja magát fogságában és mivel izzé el unalmát? Sokat foglalkozott kedvenc tudományaival, hogy az algebrát ne is említsük. Szerencsére Ibn Bonabben Egyiptomban megtanulta a madarak nyelvét egy zsidó rabbitól, aki azt a bölcs Salamontól eredő szájhagyományból tudta. Salamon viszont Sába királynőjétől tanulta. Ily tudományoknak már említésére is felderült a herceg szeme és oly mohósággal tanult, hogy rövid idő alatt ép oly szakértővé vált e téren, mint mestere.

A Generalife tornya többé nem volt magány. Volt már a hercegnek társasága. Legelőször egy héjjával ismerkedett meg, mely a kerítés hasadékaiban fészkel, honnan a levegőbe szállt zsákmány után kutatva. A madarak kalóza nyegle volt és kérkedő, szava csak rablásról, vérfürdőről és elrettentő hőstettekről szólt. Később a bagollyal találkozott. Ez okos nézésű, nagyfejű, fénylő szemű madár volt. Hunyorgatva, vagy meredt szemmel gubbasztott nappal a fal mélyedésében, de éjjel eltűnődött. Felett érzéke volt a bölcselkedésre. Csillagászatról és a holdról beszélt és célzott a titokzatos tudományokra. A metafizikára temett és szavait a herceg még elviselhetetlenebbnek találta, mint Ibn Bonabben beszédét. A bagoly után egy denevér következett, mely nappal a boltozat sarkába kapaszkodott, de szürkületkor kiröppent halk szárnyalással. Ennek mindenről csak homályos fogalma volt. Kinevetett oly dolgokat, amelyekről meg sem győződhetett és semmiben sem találta örömét. Majd egy fecske ragadta meg a herceg figyelmét. Okosan beszélt, de nyugtalanul izgett-mozgott, ritkán lehetett vele hosszabban tárgyalni. Felszínes tudása volt, felületesen foglalkozott a dolgokkal. Azt hitte, hogy mindent tud, pedig semmit sem tudott alaposan.

Ezek voltak új ismerősei, mivel a torony oly magas volt, hogy más madarak nem látogathatták. De a herceg lassan belefáradt új ismerőseinek társaságába, mert beszédjük oly keveset jelentett az észnek és semmit a szívnek — és ismét magányosságba merült.

Eltelt a tél, megjött a tavasz minden zöldjével és virágjával, az élet lüktető pompájával, mikor a madarak párosodnak és fészket.

építenek. Mintegy varázsütésre felhangzott a dal a palota berkeiből és feljutott a herceg magányába. Minden oldalról zengett és visszhangzott a hangok ezer változatában: szerelem — szerelem. A herceg csendesen és zavartan figyelte, hogy mi lehet az a szerelem, amellyel a világ úgy tele van és amiről ő semmit sem tud.

Hogy megtudja a titkot a héjjához fordult. A durva madár gunyosan felelt:

— Fordulj a föld békés madaraihoz, amelyek nekünk, a levegő urainak zsákmányai. Az én elemem a háború és gyönyörűségem a küzdés. Én harcos vagyok és nem tudok semmit arról, amit szerelemnek hívnak.

A herceg irtózáttal hagyta ott és a bagolyhoz közeledett.

— Ez egy békés madár — mondá, ez talán megfejti talányomat. Megkérdezte tehát a baglyot, hogy mi a szerelem, amelyről a palota berkeiben minden madár énekel. A bagoly méltatlankodva felelt sértett önérzettel:

— Az én éjjeleim tanulmányokban és kutatásokban telnek el és nappal magányomban azt emészttem, amit éjjel tanultam. Ezekről az éneklőmadarokról, melyekről te beszélsz, sohasem hallottam. Megvetem őket. Hála Allahnak, nem tudok énekelni. Én bölcsész vagyok és mit sem tudok a szerelemről.

Ezután a herceg a bolthajtás felé indult, ahol a denevér tanyázott. A denevér durcásan fintorgatta az orrát.

— Mért zavarsz reggeli szendergésemben ily együgyű kérdéssel? — szólt mogorván. — Én csak a szürkületben repülök, mikor az összes madarak alszanak és nem törődöm az ő dolgaikkal. Hála az égnek nem vagyok sem madár, sem állat. Megismertem mindkét faj gonoszságát és egytől-egyig gyűlölöm őket. Én mindenkít gyűlölök és arról, amit szerelemnek hívnak, semmit sem tudok.

Végül a herceg a fecskét kereste, melyre cirkálása közben talált rá. A fecske természetesen szörnyen sietett és alig volt ideje felelni.

— Hidd el annyi közügyben kell résztvennem és oly sok munkám van, hogy nincs időm ezzel a témaival foglalkozni. Mindennap ezer látogatást teszek, és ugyanannyi fontos kérdésről szerzek tájékozást. Nem marad időm ily apró-cseprő dolgokkal foglalkozni. Én világfi vagyok és arról, amit szerelemnek neveznek mit sem tudok.

Ezzel a fecske máris elrepült a völgy felé és egy pillanat alatt eltűnt Ahmed szeme elől.

A herceg zavartan és csalódottan magára maradt. Érdeklődését még jobban felcsigázták a nehézségek, melyekkel találkozott. Ily állapotban találta őrzője, ki a toronyba lépett. A herceg elébe sietett és rákiáltott:

— Ó Ibn Bonabben sok bölcsességre tanítottál, de örülnék, ha egy dologról tájékoztatnál.

— Hercegem, csak kérdezz és mindaz, ami szerény tudásom tárházában van, rendelkezésedre áll.

— Mondd meg ő tudósok tudója, hogy mi a szerelem.

Bonabbent ez a kérdés oly váratlanul érte, mint a villámcsapás. Reszketett, elsápadt és úgy érezte, hogy feje meglazult vállai felett.

— Mi indíthatott, ó herceg, ily kérdésre és hol tanultad e haszontalan szót?

A herceg a torony ablakához vezette és így szólt:

— Hallgass ide, Ibn Bonabben.

A torony alatti sírüségből a fülemüle éneke hallatszott, amelyet szerelmének, a rózsának dalolt. A virágzó és pompázó ligetből folyton, változatlanul egy melódia hangzott: szerelem-szerelem.

— Allah Akbar! Nagy az Isten! — kiáltott fel a bölcs Bonabben. — Ki képes elrejteti ezt a titkot az emberi szív elől, ha még a levegő madarai is összeesküdnek és elárulják.

Ezután Ahmedhez fordult:

— Őh, hercegem — szólt — zárd be füleidet ezek elől a csábító hangok elől. Tudd meg, hogy a szerelem okozza az emberek bajának felerészét. Ez az, ami keserűséget és viszályt szít fivérek és barátok között, árulást, gyilkosságot és pusztító háborút. Gond és bánat, kínos napok és álmatlan éjszakák kísérik. Elfonnyasztja az ifjúság virágát és megmérgezi az örömet. A korai öregség bajait és bánatát hozza. Allah őrizzen meg téged hercegem attól, hogy megismerd a szerelmet.

A bölcs Ibn Bonabben sietve távozott és a herceget még nagyobb kétségek közt hagyta. Hiába akarta gondolatait elűzni, továbbra is ezek uralkodtak elméjén. Kinozták és kimerítették hiábavaló elképzelésekkel. Az bizonyos, hogy amikor a madarak színes énekét hallgatta, nem talált benne bánatot, csak gyengédséget és örömet. Ha a szerelem nyomorúságnak és küzdelemnek oka, miért nem vonulnak a madarak magányba, vagy mért nem tépik egymást darabokra, ahelyett, hogy jókedvűen röpködnek a ligetben vagy nancuroznak a virágok között?

Egy reggel ágyában feküdt és gondolkozott ezeken az ellentmondásokon. Szobájának ablaka nyitva volt és lágy reggeli fuvallom hatolt be, mely magával hozta a narancsvirág illatát a Darro völgyéből. A csalogány hangja lágyan csengett. Miközben a herceg erre figyelt és sóhajtozott, hirtelen zúgás ütötte meg fülét. Egy szép galamb repült be az ablakon és aléltan esett a padlóra, míg az üldöző héjja elvesztve zsákmányát, elrepült a hegyek felé. A herceg felvette az alig pihegő madarat, simogatta tollazatát és keblén melengette. Miután cirógatásával lecsendesítette, arany kalitkába tette és a legfinomabb buzával és tiszta vízzel kínálta. De a galamb nem fogadta el az ételt, hanem búsan magába roskadt és fájdalmasan bűgött.

— Mi bajod van? — kérdezte Ahmed. — Nincs mindened, amit kívánsz?

— Dehogyan van — felelt a galamb. — Hisz el vagyok szakítva szívem társától, holott itt a boldog tavasz, a szerelem ideje.

— Őh szerelem! — kapott rajta Ahmed. — Kérlek kis madárka, mondj valamit a szerelemről!

— Szívesen hercegem — szólt a galamb. — A szerelem egyik gyöttrődés, kettőnek boldogság és háromnak küzdelem és ellenségeskedés. Varázs, mely két lényt összekerget és egyesít mámoros együttérzésben. Nincs senki, akihez téged gyengéd érzelmek kötnek?

— Oh én jobban szeretem mesteremet Ibn Bonabbent, mint bárkit a földön. De ő sokszor unalmassá válik és néha boldogabb vagyok az ő társasága nélkül.

— Ez nem az az együttérzés, amire én gondolok. Én a szerelemről beszélek a nagy titokról és az élet alapjáról. A fiatalság részegítő vigalmáról és a haladottabb kor higgadt örömről. Nézz körül herceg, mennyire tele van ebben az áldott évszakban az egész természet szerelemmel. Minden teremtménynek megvan a társa. A legjelentéktelenebb madár is szerelmeséhez énekel. Még a bogár is keresi társát és a tarka pillangók, amelyek a torony magasságában repekednek boldogok egymás szerelmével. És te így hosszú idejét töltötöd el ifjúságodnak anélkül, hogy tudnál valamit a szerelemről? Nincs senkid, egy szép hercegnő, vagy kedves fiatal lány, aki szívedet elcsábította volna, vagy eltöltötte volna kebledet lány zsongással és gyengéd vágyakkal?

— Kezdem érteni — szólt a herceg sóhajtva. — Így érzésem többször volt anélkül, hogy okát tudtam volna adni. De hol keressék olyasvalakit szomorú magányomban, akút említettél?

Még beszélgettek egy keveset és ezzel a herceg első leckéje a szerelemről be volt fejezve. Jaj, ha a szerelem így nagy gyönyörűség — töprengett Ahmed — de a szerelmestől való elszakadás így nagy nyomorúság, akkor Allah megbocsájt, ha lemondok erről az örömről és mindenről, ami vele jár. Erre kinyitotta a kalitkát, kivette a madarat és gyengéden megcsókolva az ablakhoz vitte.

— Menj — szólt hozzá — és csatlakozz szíved társához. Mért légy te is ennek a szomorú toronynak rabja, ahová szerelem sohasem juthat be.

A galamb kecsesen a levegőbe libbent és elszállt suhogó szárnyakkal a virágzó Darro-völgy felé. A herceg szemével követte, azután bosszúság vett rajta erőt. A madarak éneke, mely azelőtt gyönyörködtette, most még fokozta keserűségét. Szerelem, ifjúság. Most megértette az éneket. Szeme tüzet lövelt mikor legközelebb a bölcs Bonabbennel találkozott.

— Mért tartottál engem így nagy tudatlanságban? Mért nem tanítottál meg a nagy titokra és az élet lényegére? Nézd az egész természet örömmámorban uszik. Minden élőlény társat talál. Ez a szerelem, amiről tudni akartam. Mért legyek én egyedül elzárva tőle? Mért volt ifjúságom nagyrésze megfosztva ettől a gyönyörűségtől?

A bölcs Bonabben látta, hogy minden további titkolódzás hiábavaló, mert a herceg megismerte a veszedelmes és tiltott érzést. Ezért feltárta előtte a csillagászok jóslatát és a rendszabályokat, amelyeket nevelésében alkalmaztak, hogy távoltartsák a félelmetes veszélytől.

— És ezekután hercegem az életem kezében van — mondá. — Ha atyád a király megtudja, hogy az én felügyeiletem alatt megtanultad, hogy mi a szerelem, fejemet véteti.

A herceg józanul meghallgatta nevelője előadását és mivel szíven viselte az ő sorsát, elhatározta, hogy ismeretét inkább eltemeti lelkében, semhogy a bölcs fejét veszélyeztesse.

Néhány nappal később midőn a torony ommán gondolkozott, a levegőben a galambot vette észre, mely félelem nélkül a vállára szállt. A herceg dédelgetve ölelte keblére.

— Boldog madárka! repülni tudsz a hajnal szárnyaival a föld legtávolabbi részére. Hol voltál mióta elváltunk?

— Messzi országban, honnan híreket hozok viszonzásul, hogy szabadon engedté. Amint messze szálltam kanyargó folyó partján, zöld mező közepén gyönyörű kertet láttam pazar gyümölcsökkel és virágokkal. A kertben csodás palota emelkedett. Leszálltam, hogy megpihenjek. A zöldelő parton deli hercegnőt láttam fiatalos bájának virágjában. Udvarhölgyei, kik ép oly fiatalok voltak, virágfüzerekkel és koszorúval díszítették urnóízüket. A hercegnő bája titokban pompázott, mert a kertet magas kőfal vette körül és élőlénynek nem volt szabad oda betekinteni. Mikor láttam ezt a szépséges, fiatal, ártatlan és szeplőtlen lányt, az jutott eszembe, hogy őt az ég is arra teremtette, hogy hercegem szeresse.

Ez a leírás szikra volt Ahmed gyulékony szívének. Nyugvó vágvai felébredtek és a hercegnő iránt mérhetetlen vonzalmat érzett. Levelet írt a legszenvedélyesebb hangon, mely szerelemmel volt teli. Bevallotta a boldogtalan rabságot ami megakadályozza abban, hogy felkeresse és lábai elé boruljon. Még verset is írt hozzá a leggyengédebb ékesszólással. Hisz költő volt és a szerelem lelkesítette. Így címezte: „Az ismeretlen szépségnek — a fogoly Ahmed herceg”. Azután pézsmailattal és rózsaoilajjal illatosítva átadta a levelet a galambnak.

— Vidd hűséges küldöncöm, repülj hegyek felett, völgyeken, folyókon és síkságon át, ne pihenj fákon és ne tedd lábad a földre addig, amíg át nem adtad ezt a levelet szívem úrnőjének.

A galamb magasan a levegőbe emelkedett és repült eltéríthetetlenül egy irányba. A herceg követte szemével míg egy ponttá vált a felhőn és a hegyek mögött eltűnt.

Nap-nap után várt, hogy visszatér küldönce, de hiába. Már vádolta, hogy feledékeny, mikor egy napnyugta felé a hűséges madár szobájába repült és lábához esve kilehelte lelkét. Egy garázda ijjász nyila szúrta át keblét, mégis életének végvonaglásával küzködve eleget tett küldetésének. Amint a herceg szomorúan a hűség martirja felé hajolt, gyöngyfüzért talált nyakán, melyhez szárnya alatt email-kép volt erősítve, a viruló fiatal hercegnő képmása. Kétségtelenül ő volt a távoli szépség. Vajjon ez a kép azt jelenti-e, hogy viszonzozza érzelmeit? A szegény galamb halála mindent kétségben és titokban hagyott.

A herceg sokáig nézte a képet, szeme könnyben uszott. Ajkához

és szívéhez szorította. Órákig üldögélt gondolkozva, kimondhatatlan vágyódással.

— Gyönyörű kép — sóhajtotta — de jaj, csak kép. Mégis harmatos szeme szerelmet sugároz felém, rózsás ajka mintha bátorítólag szólana. Hiábavaló elképzelések. Talán ugyanígy néz egy bolderabb vetélytársra is? Hol találhatom meg ebben a nagyvilágban azt, kit e kép ábrázol? Ki tudja mily nagy távolságok, mely országok választanak el bennünket? Talán most épen szerelmes lovagok veszik körül, míg én e torony foglya vagyok és időmet a festett árnykép imadására pazarolom.

Végre Ahmed herceg elhatározta, hogy megszökik a palotából, mely gyűlölt börtöne volt és mint a szerelem zarándoka fogja megkeresni az ismeretlen hercegnőt mindenütt a világban. Nappal elmekülni a toronyból, midőn mindenki ébren van, lehetetlenség. De éjjel alig őrzik a palotát, mert senki sem tétélezett fel a hercegről ilyen szándékot, hisz látszólag csendes beletörődéssel viselte el sorsát. Hogy fog eligazodni a sötétben, mikor nem ismeri a vidéket? A bagolyra gondolt, mely hozzá van szokva, hogy éjjel barangoljon: ismernie kell minden mellékutat és titkos átjárót. Felkereste magányában és kérdezősködött a vidék felől. A bagoly öntudatosan nézett rá:

— Kell tudnod hercegem, hogy a bagolyok családja régi és kiterjedt. Bár sokat hanyatlott, azért birtokában tart még rombadőlt kastélyokat és palotákat Spanyolország minden részében. Alig van torony a hegyekben, erőd a síkságon vagy fellegrvár, melyben ne lakna egy fivér, nagybátya, vagy néne. Miközben köruton voltam, hogy meglátogassam nagyszámú rokonságomat, behatoltam minden sarokba, szegletbe és megismerkedtem a vidék titkaival.

A herceg túlradó örömmel fogadta, hogy a bagolynak ilyen terepismeretei vannak. Feltárta neki bizalmasan gyengéd érzelmeit és szökési szándékát, kérve, hogy legyen segítségére.

— Ugyan menj — szolt a bagoly rosszalással — olyan madárnak ismersz, amely szerelmi ügyekbe elegyedik? Én aki minden időmet gondolkodásra és a holdra szentelem?

— Ne légy megsértve bölcs bagoly, — felelt a herceg — de légy szíves és vond el magadat egy időre a gondolkodástól és a holdtól. Segíts menekülnöm és én megadok bármit, amit kívánsz.

— Mindenem van, ami kell — szolt a bagoly: — Az én szerény asztalomra elég egy pár egér és ez a lyuk a falban elég hely a munkámhoz. Mit kívánhat egyebet egy filozófus?

— Gondold meg bölcs bagoly, hogy míg celládban álmodozol és míg a holdra bálulsz, tehetséged elvész a világ számára. Én egyszer uralkodó leszek és akkor tekintélyes álláshoz juttathatlak.

Bár egy filozófus felette áll az élet közönséges kíváncsainak, nem volt a bagoly sem mentes nagyravágyástól, így hát belement, hogy megszökik a herceggel és vezetője és védelmezője lesz zarándokútján.

Az elhatározást tett követte. A herceg magához vette ékszerait, hogy legyen miből élnie vándorútján. Még azon éjszaka leereszkedett övénel fogva a torony balkonjáról, átmászott a kökerítésen és a ba-

goly vezetése mellett, mielőtt pitymallott a hegyekbe menekült. Itt tanácsot tartott vezetőjével a továbbiakról.

— Azt ajánlom — szolt a bagoly —, hogy Sevillába menj. Tudnod kell, hogy évekkel ezelőtt meglátogattam ott nagybátyámat, egy nagyon tekintélyes és befolyásos baglyot, mely az ottani Alcazar rombadőlt szárnyában lakott. Éjjente a város feletti repkedéseim közben gyakran figyeltem meg világosságot egy magányos toronyban. Végre egyszer leszálltam a párkányra és láttam, hogy a világosság egy arab varázsló lámpájától származik, ki könyveivel körülvéve ült ott és vállán guggolt kedves hollója, melyet még Egyiptomból hozott magával. Én ismerem azt a hollót és tudásom legnagyobb részét neki köszönhetem. A varázsló azóta meghalt, de a holló ma is a toronyban lakik, mert ezek a madarak igen hosszú ideig élnek. Azt ajánlanám herceg, hogy ezt a hollót keresd fel, mert ő jövődömondó és varázsló, azonkívül járatos a rejtélyek világában, amiről a hollók általában, de különösen az egyiptomi hollók híresek.

A herceget megörvendeztette ez az okos tanács és ennek megfelelően Sevilla-felé indult. Csak éjjel vándorolt, hogy társához idomuljon és nappal feküdt le valamely sötét barlangban, vagy omladozó toronyban, mivel a bagoly ismert minden rejtékhelyet és nagy érzékkel birt a romok iránt.

Végre egy reggel hajnalhasadáskor elérték Sevilla városát, hol a bagoly, mely a népes uccák fényétől és lármájától irítozott, a kapun kívül egy odvas fában talált szállást.

A herceg belépett a kapun és könnyen megtalálta a varázsló tornyát mely a városháza felett emelkedett, miként pálma a sivatagban. Valóságban az a torony volt, melyet ma Giral dának neveznek és Sevilla híres mór tornya.

A herceg felment a csigalépcsőn a torony tetejébe és megtalálta a varázsló hollót, egy öreg, titokzatos, szürkefejú madarat. Tollazata megkopott, egyik szemén kötés volt és ez kísértetiessé tette kinézését. Jobb lábán ült, feje egyik oldalára fordult és megmaradt szemével a padlóra rajzolt ábrát tanulmányozta.

A herceg hódoló tisztelettel közeledett felé amit tiszteletreméltó külseje és természetfeletti bölcsessége diktált.

— Bocsáss meg tisztos koru és titokzatosan bölcs holló, — szolt — ha tanulmányodban, melyre a világ felfigyel, egy pillanatra megzavarlak. Szerelmes embert látsz magad előtt, ki tanácsodat óhajtja arranézve, hogy hogyan találja meg szíve választottját.

— Más szóval — szolt a holló jelentőségteljes tekintettel — azt akarod, hogy tenyeredből jósoljak. Jer mutasd kezedet, hogy a sors titokzatos vonalait megfejtsem.

— Bocsáss meg — felelt a herceg — de nem azért jövök, hogy behatoljak a sors titkaiba, melyeket Allah elzárt a halandók szeme elől. Én a szerelem zarándoka vagyok és irányítást kérek ahhoz a nőhöz, aki után kutatok.

— Lehet hiányod ily személyben a szerelmes Andalusiában? — kérdi az öreg holló, miközben egyetlen szemével rákacsintott. — Hogy hiányozhat ilyesvalaki a vidám Sevillában, hol feketeszemű nőcskék a zambrát táncolják minden narancsfasorban?

A herceg elpirult és meg volt lepve, hogy egy ilyen öreg madár, mely egyik lábával a sírban van, így beszéljen.

— Hidd el, — mondta komolyan — nem ily könnyű és csintalan feladat van előttem, mint azt elképzeled. A Quadalquivir narancsfái alatt táncoló andalusiai nőcskék mit sem jelentenek számomra. Én egy ismeretlen, szeplőtlen szépséget keresek, azt kinek ez a képe és kérlek befolyásos holló, hogyha tudod és szíved megesik rajtam, mondd meg, hol találhatom meg őt?

A szürke-fejű hollót a herceg komolysága a helyes utra térítette.

— Mit tudok én — felelt szárazan — fiatalságról és szépségről? Én csak az öregeket és fonnyadtakat keresem fel, nem az életvidámiakat és szépeket. A beteljesedés előhírnöke vagyok. Károgással jelentem a halál közeledését és szárnyammal megérintem a beteg ember ablakát. Máshol kell ismeretlen szerelmedről híreket szerezned.

— És hol keressem, ha nem a bölcsesség fiainál, kik ismerik a sors könyvét? Tudd meg, hogy királyi herceg vagyok, kinek sorsát a csillagok kísérik. Titokzatos vállalkozásba fogtam, melytől birodalmak sorsa függhet.

Mikor a holló hallotta, hogy nagyfontosságú dologról van szó, mely a csillagokat is érdekli, változtatott modorán és nagy figyelemmel hallgatott a herceg történetére.

— Ezt illetőleg nem tudok felvilágosítással szolgálni, mivel én nem repülök kertek között, vagy ifjú hölgyek lugosai körül. Menj azonban Cordovába, keresd meg a nagy Abderahman pálmáját, mely a főmecset udvarán áll. Annak lábánál találsz egy nagy utazót. Országokat, udvarokat látogatott meg és királynők és hercegnők kedvence volt. Majd ő felvilágosítást nyújt arról, aki után kutatsz.

— Köszönöm szépen a becses útbaigazítást, — szólt a herceg — élj boldogan tiszteletreméltó varázsló.

— Jó utat szerelem zarándoka, — mondá a holló száraz hangon és ismét a mértani alak tanulmányozásába merült.

A herceg távozott a városból. Megkereste társát a baglyot, mely még mindig aludt a fa odujában és elindultak Cordovába. Fügőkertek, narancs- és citromligetek között közeledtek a Quadalquivir szép völgyéhez. Mikor megérkeztek a város kapujához a bagoly a falnak egy sötét üregébe repült és a herceg megindult, hogy megkeresse a pálmáját, melyet egykor a nagy Abderahman ültetett. Ez a mecset udvarának közepén állott, magasan a narancsfák és cypirusok között. Dervisek és fakírok ültek csoportokban az udvar folyosóján. Sokan a hívők közül mosdásukat végezték, mielőtt a mecsetbe léptek volna. A pálmafa lábánál nagy tömeg hallgatott ékeszólón áradó szavakat. Ennek kell lenni a nagy utazónak, ki hírt ad az ismeretlen hercegnőről. A tömegbe keveredett, de nagyon meglepődött, amikor észrevette, hogy egy papagájt hallgatnak, mely zöld tollazatával élénk szemével és a fején lévő tollbóbitával fölöttébb elégedettnek látszott.

— Hogy van, — szólt a herceg a körülállók egyikéhez, — hogy ily sok ember tud gyönyörködni egy madár fecsegésében.

— Te nem tudod, hogy miről beszélsz. Ez a papagáj leszarmazottia Perzsia elbeszélőképességéről híres papagájának, melynek Kelet minden tudománya a nyelve hegyén van. Költőket épugy tud idézni, mint tudományt. Több idegen udvart látogatott meg és mindenütt úgy tekintették, mint a tudományosság szószólóját. A szép nem különösen szerette, mert a dámák csodálattal vannak az oly papagáj iránt, mely költeményeket idéz.

— Elég! — kiállt a herceg. — Nekem magánbeszélgetésem lenné ezzel a kíváló utazóval.

Alkalmat szerzett, hogy beszélhessen a papagájjal és elmondta neki feladatát. Alig említette, midőn a papagáj rekedt nevetésben tört ki, melytől kicsordultak könnyei.

— Bocsáss meg, hogy ily jókedvű vagyok, de már a szerelem említésétől is nevetnem kell.

A herceg meg volt lepve ettől az indokolatlan jókedvtől és azt kérdezte tőle:

— Hát nem a szerelem a természet nagy titka és az élet lényege?

— Mit beszélsz? — rikácsolt a papagáj szavába vágva. — Ugyan hol tanultad kérlek ezt az érzelgős zagyvaságot? Hidd el, kiment már a szerelem a divatból. Nem is lehet róla hallani okos emberek között.

A herceg sóhajtott miközben visszaemlékezett, hogy mennyivel másképp beszélt erről a galamb. Ez a papagáj viszont, bár az udvarban élt és ismeri az okos embereket, semmit sem tud a szerelemről. Nem akarván tovább nevetségessé tenni azt az érzést, mely betöltötte szívét, rögtön rátért jövetelének céljára.

— Mondd meg nekem nagytudású papagáj, ki a szépség legtitkosabb berkeibe is bejutottál, utazásaid közben nem találkoztál-e azal, akit ez az arckép ábrázol?

A papagáj karmába vette a képet, jobb és balszemével megnézte.

— Szavamra mondom, — szólt — nagyon csinos arc, de az ember utazása közben oly sok szép arcot lát, hogy alig lehet — de várj csak, hadd nézem meg még egyszer — biztos vagyok benne, hogy ez Aldegonda hercegnő.

— Aldagonda hercegnő — viszhangzott a herceg szava. — De hol találhatom meg őt?

— Lassan-lassan, — szólt a papagáj — könnyebb megtalálni, mint elnyerni. Ő az egyetlen leánya annak a keresztény királynak, ki Toledóban uralkodik. El van zárva a világtól tizenhetedik születésnapjáig a tudálékos csillagiósok valamilyen jövendőlése miatt. Halandónak nem lehet őt meglátni. Amikor ott voltam, beengedtek hozzá, hogy szórakoztassam. Biztosíthatlak, hogy én, aki láttam a világot, sok hercegnővel beszéltem, kik nyomába sem léphetnek.

— Kedves papagájom, — szólt a herceg — csak egy szót bizalmasan. Én egy királyság örököse vagyok, és egykor trónon fogok ülni. Látom, hogy tehetségekkel vagy megáldva és ismered a világot. Segíts, hogy elnyerhessem a hercegnőt, akkor majd valamilyen fontos állásba helyezlek az udvarban.

— Szívesen belemegyek, de valamilyen *sine cura* állást juttass, mert mi okos emberek nem szeretünk dolgozni.

Azonnal készülődtek az utazásra. A herceg elindult Cordovából ugyanazon a kapun, amelyen megérkezett. A baglyot lehívta a fal üregéből, bemutatta a papagájnak, mint tudóstársat és megindultak hármasan. Sokkal lassabban haladtak, semhogy megfelelt volna a herceg türelmetlenségének, de a papagáj hozzá volt szokva a kényelmes élethez és nem szerette, ha korán reggel zavariák. A bagoly viszont napközben akart aludni és hosszú pihenései elvették az időt. Régész-hajlamai is akadályt képeztek, mivel minden romnál megállott. Hosszú legendákat mesélt a régi tornyokról és kastélyokról. A herceg azt hitte, hogy a bagoly és papagáj, mindkettő nagyműveltségű madár lévén, gyönyörűséget fog találni egymás társaságában, de soha sem csalódott jobban. Állandóan veszekedtek. Az egyik okos volt, a másik filozófus. A papagáj költeményeket idézett, új olvasmányokat kritizált és ékesszólással beszélt a tudományról. A bagoly ilyen ismereteket gyerekesnek tüntetett fel és csak a metafizika volt kedvére való. A papagáj dalokat énekelt és jó mondásokat ismételt. Viccelődött komoly társával, kítőző örömmel nevetve saját ötletein. Mindezt a bagoly tekintélyének sérelmeként fogta fel. Sötéten nézett, duzzogott és egész napra szótlanná vált.

A herceg nem figyelte társainak civalkodására, mert el volt foglalva képzeletének álmokképeivel és a hercegnő arcképének szemléletével. Így vándoroltak a Siera Morena sötét hágóin, La Mancha és Castilia nap-égette síkságain és az aranyos Tagus partján, mely boszorkányos kanyargással halad végig fél Spanyolországon és Portugálián. Végre falakkal és tornyokkal megerősített városhoz jutottak, mely sziklákon épült és lábát a Tagus zajos áradata mosta.

— Állj! — kiáltott a bagoly — ez itt Toledo régi híres városa. Nézd azokat a méltóságteljes kupolákat és tornyokat, melyeken az idő patinája látszik és melyekhez legendás nagyság fűződik. Hány elődöm gondolkodott ezen híres falak mögött!

— Pfu! — rikácsolt a papagáj megzavarva a bagoly ünnepélyes hangulatát, melyet a multtal szemben érzett. — Ugyan mihez fogjunk a régiségekkel, a legendákkal és ősökkel? Nézd azt, amiért jöttünk, a fiatalság és szépség rejtekhelyét. Ime herceg itt van előtted, a rég keresett hercegnő lakhelye.

Amint a herceg abba az irányba nézett, melyet a papagáj megjelölt, gyönyörű zöld mező közepén a Tagus partján csodálatos palotát látott, mely pompás kert lugasai között emelkedett. Épen olyan volt, mint amilyennek a galamb leírta. Szívdobogással szemlélte. Vajon hol lehet most a gyönyörű hercegnő? Az árnyékos teraszok egyikén, vagy valahol a magas palotában pihen? Talán finom léptekkel sétál a pompázó ligetben? Jobban szemügyre véve a palotát látta, hogy a kert falai oly magasak, hogy nem lehet áthatolni rajtuk és körülöttük fegyveres örök járkálnak. A herceg a papagájhoz fordult:

— Óh nagyképzettségű madár, te tudsz emberi nyelven beszélni. Siess a kertbe, keresd meg lelkem bálványát és mondd meg neki,

hogy megérkezett a Tagus virágos partjára Ahmed herceg, a szerelem zarándoka, akit a csillagok vezérelnek.

A papagáj, küldetésére büszkén, a kert felé szállt. Átrepült a magas kőfalon és miután egy ideig a mezők és ligetek fölött lebegett, leereszkedett egy kerti ház erkélyére, mely a folyóra nyílt. Itt benézett az ablakon és meglátta a hercegnőt, amint egy diványon ült. Szemeit egy papír-szeletre szögezte és a könnyei halavány arcára folytak. A papagáj megigazította szárnyait és elrendezte élénk-zöld tollazatát, majd a fején lévő tollbóbitát hozta rendbe, udvarias modorral a hercegnő mellé ült és gyengéd hangon szólt hozzá:

— Szárltsd fel könnyeidet szépséges hercegnő, vigaszt hozok szívednek.

A hercegnő megijedt a hang hallatára, de mivel nem látott mást, mint egy kis zöldtollú madarat, mely bókolt és hajlongott előtte így szólt:

— Ugyan miféle vigaszt tudsz nyujtani, hisz csak egy papagáj vagy!

A papagájt boszantotta ez a lekicsinylés.

— Ó én megvigasztaltam sok szép hölgyet annakidején — felelt — de nem azért jövök. Most egy királyi herceg követe vagyok. Tud meg, hogy Ahmed, Granada hercege ideérkezett és épen most telepedett le a Tagus virágos partján.

A gyönyörű hercegnő szemei e szavakra élénkebben felragyogtak, mint koronájának gyémántjai.

— Ó drága papagáj örömdetes üzenetet hozol, hisz már halálra aggasztott kétségem Ahmed állhatatossága felől. Siess vissza és mondd meg neki, hogy levelének és költeményének szavai szívembe vannak vésve. Mondd meg, hogy el kell készülnie arra, hogy szerelmét fegyveres erővel is bebizonyítsa. Holnap van tizenhetedik születésnapom, midőn atyám, a király, nagy harci játékot rendez. Hercegek vesznek részt a viadalban és kezem azé, aki győz.

A papagáj szárnyra kelt és vissza repült oda, ahol a herceg várta. Ahmed öröme, hogy megtalálta azt, akit a kép ábrázolt, csak azok tudnák megérteni, akiknek osztályrészül jutott, hogy álmaik valóra váltak és árnyképek testet öltöttek előttük. Mégis volt, ami nyugtalanította: a küszöbön álló harcijáték. A Tagus partjain már csillogtak a fegyverek és harsogtak a különböző lovagok trombitái, kik kevély kíséretükkel büszkén vonultak Toledóba, hogy résztvegyenek a harci játékban.

Ugyanaz a csillag, mely a herceg sorsát irányította, vezérelte a hercegnőt is és tizenhetedik születésnapjáig el volt zárva a világtól, hogy távortartsák a szerelem érzésétől. Mégis bájának hírét elzártága inkább emelte, mint elhomályosította. Ezért számos hatalmas herceg versengett kezéért és atyja, ki csodálatosan ravasz volt, nehogy részrehajlásával ellenségeket szerezzen, a döntést a fegyverekre bízta. A vetélytársak között több erejéről és bátorságáról volt híres. Nehéz volt a helyzet a szerencsétlen Ahmedre nézve, hisz nem voltak fegyverei és jártassága a lovagi erényekben sok kívánnivalót hagyott hátra.

— Szerencsétlen vagyok, — sóhajtott a némán, — mert távol a világtól egy filozófus nevelt. Mi haszna van az algebrának és filozófiának szerelmi ügyekben? Óh Ibn Bonabben, mért nem tanítottál meg inkább a fegyverforgatásra?

Most a bagoly törte meg a csendet. Beszédét jámbor fohással kezdte, mivel áhitatos muzulmán volt.

— Allah Akbar! Nagy az Isten! Az ő kezében van minden titokzatos erő, egyedül ő irányítja a hercegek sorsát. Tudd meg hercegem, hogy a világ tele van titokzatossággal, melybe csak olyanok hatolhatnak be, mint én, ki a sötétben jár a tudás után. Vedd tudomásul, hogy a szomszédos hegyekben van egy barlang. Ebben egy vasasztal és a vasasztalon bűvös fegyverzet. Az asztal mellett elvarázsolt harci mén áll több emberöltő óta.

A herceg csodálattal bámult, a bagoly pedig hunyorgatva nagy kerek szemével folytatta elbeszélését.

— Évekkel ezelőtt atyámat kísértem el birtokára és akkor időztünk e barlangban. Így tudok erről a titokról. Hagyomány családjunkban, amit nagyatyámtól hallottam még bagolyfiók koromban, hogy ez egy mór varázsló fegyverzete volt, ki ebbe a barlangba menekült, midőn Toledót elfoglalták a keresztények és ott is halt meg. Varázserejű paripáját és fegyverzetét csak egy muzulmán használhatja napkelte-től délig. Bárki légyen az, ebben az időben legyőz minden ellenséget.

— Elég! keressük meg a barlangot — kiállt fel Ahmed. A bagoly irányítása mellett a herceg megtalálta a barlangot, mely azoknak a meredek szikláknak egyik leghozzáférhetetlenebb nyulványában volt, melyek Toledó körül emelkednek. Csak egy bagoly fürkésző szeme, vagy egy régész találhatta meg bejáratát. Temetőlámpa, melyben örökmécs égett, kísérteties fényt árasztott a barlangban. A középen vasasztalon volt a bűvös fegyverzet. Hozzá volt támasztva egy lándzsa és mellette állt egy arabs mén harcra felszerelve, de mereven, mint egy szobor. A fegyverzet fényes és mocsoktalan volt és úgy ragyogott, mint a régi időkben. A mén is mintha most jött volna a legelőről. Midőn Ahmed kezét a nyakára tette, a földet kaparta és boldog nyerítésével megremegtette a barlang falait. Ily módon a herceg lóval és fegyverzettel el volt látva és elhatározta, hogy kiáll a harci játékra. A várvavárt reggel megérkezett. A küzdelemre jelentkezni a vegán lehetett, Toledó meredek sziklafalszerű várfala alatt. Itt gazdag szőnyegekkel borított tribünöket állítottak fel a nézők számára és a nap ellen selyem sátrakat emeltek.

A vidék minden szépséges dámája összegyűlt a páholyokba, míg alattuk tollakkal ékesített lovagok kérkedtek fegyverhordozóikkal és kíséretükkel. Kitűntek közülük a hercegek, akiknek küzdeniök kellett a harci játékbán. A vidék minden lányát tulszárnyalta szépségével Aldegonda hercegnő, amint a királyi páholyban megjelent és első alkalommal lépett a bámuló sokaság szemei elé. A csodálat moraja futott végig elragadó bájának láttára és a hercegek, akik bizva híresztelt szépségében kezére pályáztak, most tiszszerte jobban vágytak küzdeni érte.

A heregnő zavartan tekintett körül. Orcájának színe hol eltűnt,

hol visszatért. Szeme nyugtalanul és elégedetlenül kutatott a lovagok díszes tömegében. A harsonák már a kezdetet jelezték, midőn a hírnök idegen lovag érkezését jelentette. Ahmed lovagolt be a pályára. Drágakövekkel díszített acélsisak volt turbánja felett. Arannyal átszőtt páncélt viselt. Fes-ben készült hajlott kardja drágakövektől ragyogott. Válán kerek paizs volt és kezében a varázserejű lándzsa. Az arab telivér takarója gazdagon volt himezve és a földet súrolta. A remek állat büszkén lépegetet, horkolt és nyerített az örömtől, hogy megegyeszer viselheti a harci felszerelést. A herceg méltóságteljes viselkedése mindenkre nagy hatást tett és amikor bejelentették, hogy ő a szerelem zarándoka, általános nyugtalanság és izgalom vett erőt a páholyban ülő dámákon.

Midőn Ahmed jelentkezett a küzdelemre, tudomására hozták, hogy nem vehet részt a harci játékokban, mivel csak hercegeknek volt szabad viaskodni. Erre megmondta nevét és rangját. Ez még jobban rontott helyzetén, mert muzulmán volt és így nem indulhatott olyan küzdelemben, mely keresztény hercegnő kezéért folyt.

A hercegek gögös és fenyegető tekintettel vették körül. Egy kihívó viselkedésű és herkules-termetű csúfolni kezdte karcsú, fiatalos alakját és kigunyolta szerelmes nevét. A herceg haragra lobbant és vetélytársát párviadalra hívta ki. Felállottak és támadtak. A varázslándzsa első érintésére a tagbaszalkadt csúfolódó kiesett a nyeregből. Most a herceg megnyugodott volna, de jaj, démoni fegyvere és lova volt. Ha munkába fogtak, nem lehetett megfékezni azokat. Az arabs telivér a legsűrűbb tömeg felé fordult és a lándzsa mindenkit letarolt. A szelid herceg nem volt ura lovának és lándzsájának.

A király dühöngött alattvalóinak és vendégeinek gyávasága miatt. Kirendelte testőreit, de ezek ép oly gyorsan lekerültek a lóról, mint amilyen gyorsan megjelentek. Ezekután a király ledobta palástját, paizsot és lándzsát ragadott és az idegenhez lovagolt, hogy saját hatalmával fékezze meg. De jaj! A felség sem járt másképen. A paripa és lándzsa rá sem volt tekintettel. Ahmed rémületére a király felé dőfött ki percek alatt lefordult lováról. Koronája a porba gurult.

Ebben a pillanatban dél lett, a varázserő megszűnt. Az arabs telivér végig-vágtatott a síkságon, átugrott az akadályon, bele a Tagusba, átuszta a rohanó árt és elvitte a levegő után kapkodó és egyik csodálatból a másikba eső herceget a barlanghoz, hol visszaállt helyére a vasasztal mellé. A herceg boldogan szállt ki a nyeregből. Lerakta a fegyvert, hogy sorsának engedelmeskedjék. Ezután a barlangban ülve azon gondolkozott, hogy milyen reménytelen helyzetbe hozta a bűvös fegyver és paripa. Nem mutathatja többé arcát Toledóban, miután így megszégyenítette a lovagok karát és meggyalázta a királyt. Mit fog a hercegnő szólni ily durva és csintalan cselekedetekhez? Tele félelemmel küldte el szárnyas követét, hogy hozzon híreket. A papagáj meglátogatott minden nyilvános helyet és forgalmas pontot a városban és a pletykák tömegével tért vissza. Egész Toledó el volt szörnnyűködve. A hercegnőt eszméletlenül vitték a palotába. A harci játék teljes zürzavarba fulladt. Mindenki a muzulmán lovag hirtelen megjelenéséről, csodás tetteiről és különös eltűnéséről beszélt. Némelyek már varázslónak minősítették, mások rossz szel-

lemnek tartották, mely emberi formát öltött. Végül többen felelevenítették azt a hagyományt, hogy a hegyek barlangjában elvarázsolt harcosok rejtőzködnék. Talán ezek közül tört ki egy a barlangjából? Mindnyájan megegyeztek abban, hogy közönséges halandó nem vihetett végbe ily cselekedeteket, hogy a nyeregből kivessen hírneves és erős keresztény harcosokat.

A bagoly is elrepült este a sötét város felé. Háztetőkre és kéményekre telepedett. Majd a királyi palotához szállt, mely Toledó sziklás hegyén épült. Körülrepülte teraszait és falait, megfigyelt minden sarkot és nagy meredt szemével benézett minden ablakon, hol világosságot látott. Már reggeli szürkület derengett a hegyek felett, mikor visszatért szímatoló körútjáról és elmondta a hercegnek, hogy mit látott.

— Amint fürkésztem a palota legmagasabb tornyainak egyike körül, megpillantottam egy ablakon át a szépséges hercegnőt. Kereveten feküdt szolgáktól és orvosoktól körülvéve, de egyik sem tudott rajta segíteni. Mikor magárahagyták láttam, hogy levelet húzott ki kebléből olvasgatta és csókolgatta, miközben hangosan panaszkodott. Kesergése engem, mint filozófust nagyon meghatott.

Ahmed gyengéd szíve elfacsarodott erre a hírre.

— Ó! Igazad volt Ibn Bonabben — kiáltott fel. — Gond, bánat és álmatlan éjjelek jutnak a szerelmesek osztályrészéül. Allah védje meg a hercegnőt a szerelemnek megsemmisítő hatásától.

Újabb hír Toledóból megerősítette mindazt, amit a bagoly mondott. Az egész városon bizonytalanság és félelem vett erőt. A hercegnőt a palota legmagasabb tornyába vitték. Minden uccát, mely a palotához vezetett, szigorúan őriztek. Búskomorság lett úrrá rajta, aminek okát senki sem sejtette. Visszautasította az eledelt és süket maradt minden vigasztalásra. A leghíresebb orvosok próbálták meggyógyítani, de hiába. Azt gondolták, hogy valamilyen varázs szállta meg és a király közhírré tétette, hogy bárki legyen az, ki visszaállítja egyetlen lánya egészségét, a királyi kincstár legértékesebb ékszerét kapja szolgálataért.

A bagoly, amint egy sarokban szendergett, meghallotta a királyi kiáltványt és nagy szemét forgatva még titokzatosabban nézett, mind egyébként.

— Allah Akbar! Boldog ember az, — kiáltott — ki meggyógyítja a hercegnőt, csak tudná, hogy mit válasszon a királyi kincstárból.

— Mire gondolsz tiszteletreméltó bagoly? — kérdi Ahmed.

— Hallgas ide hercegem. Mi baglyok, te tudod legjobban, bölcssek vagyunk és sok fáradságot szentelünk titokzatos dolgok tanulmányozására. Toledó kupolái és tornyai között való régebbi cirkálásaim közben fölfedeztem a régész baglyok kollégiumát, mely üléseit abban a nagy magas toronyban tartja, hol a királyi kincstár van. Itt megbeszélik a kincstárban felhalmozott régi drágakövek, ékszerek arany- és ezüstedények alakját, feliratait és minden ország és kor divatját. De figyelmüket leginkább hagyatékok és ereklyék kötik le, melyek a gót Roderik idejéből maradtak a kincstárban. A kincsek között van egy szantalfa-doboz, melyet keleti mivű acélpántok tartá-

nak össze. Ezeken oly titokzatos betűk vannak, melyek csak kevés tanult ember számára érthetők. Erről a dobozról és feliratairól a kollegiumnak több ülésén tárgyaltak és sok vitára adott alkalmat. Az én látogatásom alkalmával egy igen öreg bagoly, mely nem rég érkezett Egyiptomból, a doboz tetejére ült és előadást tartott a fölíratokról. Bebizonyította, hogy a dobozban a bölcs Salamon trónjának selyem-szőnyege van, melyet azok a zsidók hoztak Toledóba, kik Jeruzsálem bukása után elmenekültek.

Mikor a bagoly befejezte régészeti előadását a herceg egy darabig gondolatba merülten ült. Majd így szólt:

— Hallottam a bölcs Bonabbentől annak a talizmánnaak csodatevő erejéről. Jeruzsálem bukásakor eltűnt és mindenki azt hitte, hogy elveszett az emberiség számára. Kétségtelen, hogy Toledó kereszténysége számára ez lepecsélte titok maradt. Ha megtudnám szerezní ezt a szőnyeget, biztosítva volna sorsom.

A következő napon a herceg letette előkelő ruháját és egy sivatagi arab egyszerű öltözetét vette magára. Arcát cserszínűre festette és így senki sem ismerhette meg, hogy ő az a kiváló lovag, ki oly nagy csodálatot és ijedséget keltett a harci játékon. Bottal kezében, tarisznyával oldalán és egy kis pásztor-furulyával Toledóba indult és jelentkezett a királyi palota kapujában, mondván, hogy pályázik a jutalomra, melyet a hercegnő meggyógyításáért kítűztek. Az örök ütésekkel akarták elkergetni.

— Mit akar egy ilyen vándor arab, — mondták — mikor az ország legtanultabb emberei sem tudnak segíteni?

A király azonban meghallotta a lármát és elrendelte, hogy vezessék az arabot eléje.

— Hatalmas király, — szólt Ahmed — előtted egy beduin arab áll, ki életének legnagyobb részét a sivatag magányában töltötte. Az ilyen magányokban tanyáznak a rossz szellemek és ördögök, megszállanak bennünket egyedüllétünkben, birtokukba veszik nyájunkat és néha még a békétűrő tevét is örvöngővé teszik. Ezekkel szemben a mi ellenszerünk a zene. Vannak hagyományos dalaink, melyek apáról fiúra szállanak. Ilyeneket énekelünk és furulyázunk, hogy elűzzük a rossz szellemeket. Ha ily rossz szellemek ejtették lányodat hatalmukba, fejemet adom arra, hogy megszabadítom tőlük.

A királyt, aki értelmes ember volt és ismerte az arabok csodálatos titkát, remény töltötte el a herceg bizakodó szavaira. Tüstént a magas toronyhoz vezette, melynek tetején zárt ajtók mögött feküdt a hercegnő. Szobájának ablakai egy karfákkal körülvett teraszra nyíltak, honnan látni lehetett a gyönyörű vidéket. De az ablakok le voltak sötétítve, mivel a hercegnőt emésztő bánat kinozta.

A herceg a teraszra ült és eredeti arab dalokat adott elő furulyáján, melyeket szolgáitól tanult a granadai Generalifeben. A hercegnő érzéketlenül hallgatta. A jelenlevő orvosok hihetetlenül csóválták fejüket és megvetéssel mosolyogtak. Végre a herceg félretette furulyáját és egyszerű dallamra annak a levélnek szerelmes versét énekelte, melyben érzéseit a hercegnőnek tudtára adta.

A hercegnő felismerte a dalt és repeső öröm lopódzott szívébe. Felemelte fejét és figyelt. Könnyek tódultak szemébe és végigfolytak

arcán. Keble az izgalom zürzavarától emelkedett és süllyedt. Szerette volna, ha elébe hozzák a dalnokot, de lányos szemérme elnémította benne az akarást. A király leolvasta kívánságát és utasítására Ahmedet a hercegnő elé vezették. A szerelmesek uralkodtak magukon, csak sokatmondó pillantásokat vetettek egymásra. Soha sem volt a zene diadala tökéletesebb. A hercegnő hamvas arcának rózsái visszatértek. Ismét megjelent ajkának frissessége és sóvárgó szemének harmatos fénye.

A jelenlevő orvosok meglepetéssel bámultak egymásra. A király az arab énekest csodálattal vegyes félelemmel nézte.

— Csodálatos ifjú, — kiáltott föl — te leszel ezentul udvarom első orvosa és magam sem fogok más gyógyszer elfogadni, csak a dalt. Jelen szolgálatodért fogadd jutalmadat, válaszd ki kincstáram legértékesebb ékszerét.

— Oh király, felelt Ahmed — nincs szükségem ezüstre, aranyra vagy drágakövekre, de van kincstáradban egy ereklye, amely a muzulmánokról maradt, kik egykor Toledó urai voltak. Ez egy szantalfából való doboz, melyben selyemszőnyeg van. Add nekem ezt a dobozt és boldoggá teszel.

A jelenlevők mind meg voltak lépve az arab szerény kívánságától és méginkább, midőn a szantalfa-dobozt előhozták és a szőnyeget kivették. Finom zöld selyem volt, rajta héber és chaldeai betűk. Az udvari orvosok vállukat vonogatták és megmosolyogták az új orvost, ki ilyen szerény díjazással is megelégedett.

— Ez a szőnyeg — szolt a herceg — egykor bölcs Salamon trónját borította. Méltó arra, hogy a legszebb hercegnő lába elé terítsük.

Ezt mondván, leterítette a szőnyeget a teraszra az ottomán alá, melyre a hercegnő ült, és maga is elhelyezkedett lábai előtt.

— Ki fog — mondá — szembeszállni azzal, ami a sors könyvében meg van írva? Ime a csillagjósok jövődölése beteljesedett. Tudd meg király, hogy lányod és én titokban régóta szeretjük egymást. Ismerd fel bennem a szerelem zarándokát!

Alig mondta ki e szavakat, a szőnyeg a levegőbe emelkedett, magával vive a herceget és hercegnőt. A király és az orvosok tátott szájjal és meredt szemmel bámultak utánuk addig, míg kis ponttá váltak egy felhő fehér keblén és eltűntek a kék égboltozaton.

A király kérdőre vonta kincstárnokát.

— Hogy van az, hogy te megengedted, hogy egy hitetlen vegye ezt a talizmánt birtokába?

— Oh uram, én nem tudtam megfejtetni a doboz feliratát. Ha ez a szőnyeg valóban bölcs Salamon trónjáról származik, varázsereje van és tulajdonosát egyik helyről a másikra viszi a levegőn át.

A király hatalmas sereget gyűjtött össze és Granada ellen vult, hogy üldözze a szökevényeket. Útjuk hosszú volt és fáradságos. Tábort ütve a vegán, követett küldött, hogy lányát visszaszerezze. Maga a király jött elébe egész udvarával. A királyban az énekest

ismerte fel, mert Ahmed követte a trónon atyját és a szép Aldegonda volt a szultána.

A keresztény király könnyen megbékélt, mikor megtudta, hogy lánya megtarthatta vallását. Nem mert különösen szent életű volt, hanem azért, mert a valláshoz való ragaszkodás királyi családokban hagyomány és gyakorlása udvari szokás.

Véres csaták helyett ünnepek és multságok következtek, melyek után a király meglegedetten tért vissza Toledóba.

Ahmed a bagolynak és papagájnak hálásan viszonzta a zarándoklása alatt tett szolgálataikat. A bagoly miniszterelnök lett, a papagáj szertartásmester. A fiatal pár pedig sokáig uralkodott az Alhambrában, épen oly bölcsen mint boldogan.

(Szeged.)

Fordította: *Baló József dr.*